

Spennandi tunfiska- veiða við Føroyar

Oddagrein

TAD mundi vera heldur sjáldsom sjón, ið mætti fiskimálaráðharranum og annars landsins stýri øllum, tá farið varð til arbeiðis tíðliga mánamorgunin. Úti á Molanum lógu tvey hvít skip. Sagan aftan fyri hesi skip er bæði spennandi og áhugaverd og eiga vit øll at geva henni gætur - tí hon er ein ljóslofti í myrkurinum. Talan er um tvey japansk tunfiskaskip, sum nú í eina tíð hava verið á royndarveiðu undir Føroyum.

FØROYINGAR hava við jøvnum millumbili tosað um tunfisk - um tað nú var nakað fyri okkum og um hetta fiskaslag man vera at fáa um okkara leiðir. Meira enn prátt er tað so ikki vordíð. Nú sær tað ikki mætari út enn, at fremmandir gestir úr Japan, hinumegin knøttin, skulu geva prátt og tosi okkara bæði kjøt og blóð.

LØGID at hugsa sær, at vit føroyingar skulu leita langt burtur í fjarskotin høv at fiska uttan at vit geva okkum far um allar teir møguleikar, sum eru her heima hjá okkum sjálvum. Hetta er so ikki nakað nýtt. Tí soleiðis hava vit altíð gjørt, og kanska gott tað sama. Tí tvingaðu vit okkum ikki til at leita burtur á mið- og fjarleiðir, so hevði mangan verið svangligt her. Hesin fiskiskapurin hevur havt ómetaliga stóran týðning fyri okkum.

MEN hvussu ber tað so til, at vit „gloyma“ at hyggja kring okkum sjálvi? Hvussu ber tað til, at aðrir skulu koma úr fjarskotnum londum til Føroya og siga okkum, at her er fiskur, ið vit annars sjálvi kundu havt fiskað? Tað nyttar ikki bara klaga um tað, sum er farið. Latíð okkum hyggja fram eftir, bretta upp um armar og ja hví ikki saman við japanarum finna fram til, hvussu vit kunnu koma uppí hesa veiðu. Fiskirannsóknarstovan gjørdi eftir okkara tykki rætt, tá hon í útvarpinum í gjár beyð føroyingum umboð á japonsku skipini at siggja hesa fyri okkum fremmandu verð, sum tað átti at verja so sjálvsøkt, nú tunfiskurin svimur á okkara øki ein part av árinum.

TAD hava verið gjørdar onkrar royndir við tunfiskaskipum her áður, men tað hevur ikki eydnast. Kanska tí at vit hava ikki tosað við teir røttu fagmenninar í øðrum londum, har henda veiða hevur verið in leingi. Nú eru vit so við at byggja nakað upp, fyrst og fremst vitan, sum so eisini kann vera neyðug í gongdsetarin fyri teir, sum vilja seta pengar í hetta. Nú hoyra vit, at føroyingar vilja ikki seta pengar í nakað sum helst, tí eingi lonandi projekt eru. Kanska tunfiskaveiða er nakað, sum nakrir av okkum skulu til at hugsa um. Tað syndarliga er bert, at tann so stolti frystulinibátfloti, ið vit bygdu í Noregi fyri nøkrum árum síðan, er allur gloppin okkum av hondum aftur. Tað skali vera vón okkara, at samstarvið millum Fiskirannsóknarstovuna og japonsku skipini verður gott, soleiðis at vit kunnu fáa okkurt ítøkiligt burtur úr. Í løtuni er talan um royndarveiðu, sum japanarar einki gjalda fyri. Vit sleppa at hava observatørar umboð og vit hava atgongd til allar upplýsingar um veiðu, framleiðsluáttir osfr. Vónandi er tað við í strategíini hjá landsins myndugleikum, at japanar eftir eina tíð skulu til at gjalda lisens fyri at veiða her.

EFTIR tí sum vit hava fingið upplýst, so hava teir báðir bátarnir fiskað fyri einar 40 mill. kr. í umleið hálvan annan mánað. Hetta má sigast at vera framúr gott. Hetta kann vónandi fáa onkran her heima at rakna við, men tað má ikki enda sum í Hemarævintýrinum á sinni, tá hvør maður skuldi leggja um til hemaraveiðu og einki kom burtur úr. Latíð okkum arbeiða miðvíst við hesum og vita um vit ikki til komandi ár kunnu vera við sjálvi. Royndarveiðan hjá japanarum hevur longu avdúkað nógv áhugavert eitt nú at sesongin á føroyskum øki er nógv longuri enn hildið ja frá august til november. Vónandi kunnu hesi bæði hvítu skipini við Molan í Havn geva boð um ljósari tíðir fyri fiskivinnuna. At tað liggja ikki færr enn 120 japansk og taiwanesisk skip beint uttan fyri fiskimark okkara jú í hesi tíð sigur heldur ikki so lítið. Tey japonsku skipini, sum vit hava gjørt avtalu við, eru so sloppin at royna í okkara sjógv. Tey fáa nógv burtur úr, gævi at vit kunnu brúka hetta til nakað skilgott.

Sosialurin

Viðmerking

Nú er politiski ruðu- leikin fullkomin

Í næstseinastu viku hoyrdu vit bert buldur og brak frá samgonguni. Tað var sum í runsuvalsstríðnum, tá sagt verður, at vilstir vóru tólvjavningar og hvør mót øðrum sló. Í seinastu viku var fullkomuliga vent í holuni. Nú er alt tað, sum menn søgdu í vikuni frammanundan, bert ørvitistos og møns

Í Dimmalætting næstseinstasta leygardag hevði formaður sambandsflokksins á tingi eina sera drúgva grein. Greinin snúði seg um samgonguleiðaran, Edmund Joensen, lögmann, sum er partamaður Atla Hansens, og skoðsmálið, ið sambandsstingmaðurin gav partamanni sínum var út av lagi vánaligt. Tað er neyvan komið fyri, at sjálvt politiskir mótstøðumenn, er komnir við so grovum skuldsetingum móti hvør øðrum, sum tær skuldsetingarnar vóru, ið hesar dagarnar fuku um oyruni á sambandsmonnum og samgongumonnum annars, frá teirra egnu.

Men beint áðrenn vikuskiftið fekk føroyski almenningur at vita, at alt kortini var í lagi umboð á »Agnes Louise«. Skiparin var góður og ongin hevði so mikið sum droymt um at koyra skiparin í land. Hýrun innanborða var av tí besta osfr. Alt hetta verður váttað í einum tíðindaskrivi frá lögmannsskrivstovuni. Serliga verður dentur lagdur á, at samgongufundirnir eru góðir, og at skipanin við samgongufundum hevur fulla undirtøku í landsstýrinum. Men so er at spyrja, hvussu í Guðs garði lögmannsskrivstovan, sum er ein partur av landsumsitingini, kann vátta ella avsanna, antin samgongufundir, ið eru reint politiskir, eru góðir ella vánaligir. Um skipanin við samgongufundum er góð ella vánalig?

Tá sagt verður, at skipanin við samgongufundum hevur fulla undirtøku í landsstýrinum, fær ein sjálvandi hug at spyrja, hvør tað er í landsstýrinum, sum tekur so dyggiliga undir við samgongufundum hjá Edmund Joensen? Er tað lögmannsstjórnin, eru tað hinir aðalstjórnarnir, eru tað starvsfólkini í landsumsitingini sum heild? Ella er tað Edmund Joensen sjálur og einsamallur, sum hevur hesa áskoðan? Alt tað, ið eg veit um, hava samgongufundir altíð verið reint politiskir fundir, sum umboð fyri landsumsitingina onga

atgongd hava til, og heldur onki hava við at gera. Tað hevur altíð verið ein greiðir skilnaður ímillum formligar landsstýrisfundir og samgongufundir. Á formligum landsstýrisfundum luttaka lögmaður, landsstýrismenn og umboð fyri landsumsitingina. Á samgongufundi luttaka bert politikarar úr samgonguflokkunum.

Í blaðnum seinasta týsdag visti eg á, hvussu lögmaður fyrst einaferð, meðan hann var formaður í sambandsflokkinum og leiddi samráðingarnar um at skipa landsstýri, tók allan sambandsflokkin til gísla við eini hótan um at lata samráðingarleiðsluna fara viðari, um eitt uppskot um at skifta hann út sum floksformann varð samtykt. Eina aðru ferð framdi hann eina meira almenna gíslatøku. Tá fevndi gíslatøkan um alla samgonguna og restina av Føroya Løgtingi. Og alt bendir á, at tíðindaskrivið frá lögmannsskrivstovuni aftur avdúkar eina gíslatøku, har lögmannsstjórnin og tey, sum annars hava ábyrgd í landsumsitingini eru tiknir til gíslar hjá Edmund Joensen, lögmanni. Ein sera óhugnalig og ódæmlikt framferð av tí persóni, sum situr í landsins hægsta setti.

Hesi dømini prógva, at tann politiski ruðuleikin, ið hevur valdað síðani sambandsflokkin tók leiðsluna í samfelagnum, nú er fullkomin. Við at lesa Dimmalætting seinasta hós-

dag fingi vit enn eitt prógv um tann fullkomna ruðuleikan. Har sigur landsstýrismaðurin í figgarmálum, at bygnaðurin hjá Finn Norman Christensen er vrakaður, og at hann nú arbeiðir við at finna ein annan bygna fyri figgarmálastýrið.

Dagin eftir lesa vit í blaðnum, at Almanna- og heilsustýrið lýsir eftir skrivstovuleiðara, og verður hetta helst gjørt í trád við bygnaðarbrotyngingarnar hjá Finn Norman Christensen. T.v.s., at samstundis sum landsstýrismaðurin fyri tí eina aðalstýrinum sigur, at bygnaðarbrotyngingarnar hjá Finn Norman Christensen eru vrakaðar, lýsir eitt annað aðalstýri eftir skrivstovuleiðara sambært sama brotytta bygnaðinum hjá danska embætismanninum. Lýsingarnar í blaðnum eftir starvsfólki til tað almenna minna mest um eina

lýsingarherferð. Higartil hava vit hoyrt um aðalstjórnar, stjórnar og deildarstjórnar, umframt vanlig starvsfólk. Og nú fingi vit so eitt nýtt fyrbrigdi. Nevniliga skrivstovuleiðarar. Tílkir skulu sjálvandi eisini setast í tann máttmikla almenna yvirbygnaðin hjá sambandsflokkinum og hansara borgarlaga hala. Trupult er at fáa eyga á nakað fótfolk, ella fólk til gongu, tí her situr alt á hestbaki.

Til seinast vil eg siga, at tað ljóðar heilt ótrúligt og ófatuligt, at landsstýrismaðurin í figgarmálum nú sleppur at vraka bygnaðin hjá Finn Norman Christensen, við tí fyri eyga, at finna ein nýggjan bygna til figgarmálastýrið. Hetta er bæði ótrúligt og ófatuligt, tá hugsað verður um, at tá javnaðarflokkurin ynskti at uppskotið hjá Finn Norman Christensen verð meira viðgjørt í landsstýrinum og samgonguni, fekk flokkurin tvey í at velja. Antin at góðtaka uppskotið ella at finna hundrað.

Men vit eru helst komnir so langt nú, at onki longur kann henda, sum elvir til ein skelk. Vit hava bara vant okkum við at rokna við øllum.

tann 27. okt. 1997
Vilhelm Johannesen

Tøkk

Øllum tykkum, ið sýndu samkenslu og hjálpsmi, tá ið kæri maður, pápi, verpápi og abbi okkara

PAULI ALEXANDER LEO
Tórshavn
ættaður úr Vági

doyði og varð jarðaður, takka vit hjartaliga. Tøkk fyri troystarrík orð og til tykkum mongu, ið vóru við til jarðarferðina. Tøkk til tykkum, sum lótu Zarepta eina gávu. Harrin signi tykkum øll.

Familjunnar vegna
Katrina, Dina, Martin Erik og Jacobina

Váttan

Sosialurin skal hervið váttast, at Anni Nielsen, Oyndarfjörður, hevur ikki skrivað lesarabrevið í Sosialinum í farnu viku undir heitinum »Pornobyggin Oyndarfjörður«.

Bláðstjórn